

Anna van Buurenplein 43
2595 DA Den Haag
Postbus 90608
2509 LP Den Haag
Telefoon 070 - 2055 000
secretariaat@netbeheernederland.nl
www.netbeheernederland.nl

Autoriteit Consument & Markt
de heer dr. F.J.H. Don
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

Ons kenmerk BR-17-1249
Behandeld door [REDACTED]
Telefoon 070 - [REDACTED]
E-mail [REDACTED]@netbeheernederland.nl
Datum 9 oktober 2017

Onderwerp codewijzigingsvoorstel met betrekking tot de maximumcapaciteitsdrempelwaarden voor elektriciteitsproductie-installaties zoals bedoeld in artikel 5 van de NC RfG

Geachte heer Don,

Hierbij ontvangt u een voorstel tot wijziging van de Netcode elektriciteit met betrekking tot de maximumcapaciteitsdrempelwaarden voor productie-installaties zoals bedoeld in artikel 5 van de Verordening (EU) 2016/631 van de commissie van 14 april 2016 tot vaststelling van een netcode betreffende eisen voor de aansluiting van elektriciteitsproducenten op het net (hierna: NC RfG).

Dit is zowel een voorstel van Tennet als relevante TSB zoals bedoeld in artikel 5, derde lid, van de NC RfG als van Netbeheer Nederland namens de gezamenlijke netbeheerders zoals bedoeld in artikel 32 van de Elektriciteitswet 1998.

Aanleiding tot het voorstel

De NC RfG schrijft voor dat de relevante TSB een voorstel voor maximumcapaciteitsdrempelwaarden doet aan de nationale regulerende instantie. Omdat deze maximumcapaciteitsdrempelwaarden van belang zijn bij de uitwerking van de diverse niet-limitatieve eisen uit de NC RfG, maar evenzeer bij de implementatie van enkele andere Europese codes, achten wij het wenselijk dat de maximumcapaciteitsdrempelwaarden zo spoedig mogelijk worden vastgesteld. Omdat de uitwerking van de diverse niet-limitatieve eisen uit de NC RfG t.z.t. haar beslag zal krijgen in de Nederlandse codes, wordt voorgesteld om de maximumcapaciteitsdrempelwaarden in de Nederlandse codes vast te leggen.

Hoofdpijn van het voorstel

Voor de drie maximumcapaciteitsdrempelwaarden die op grond van artikel 5 van de NC RfG moeten worden vastgesteld, worden de volgende waarden voorgesteld:

- voor de grens tussen type A en B: 1 MW,
- voor de grens tussen type B en C: 50 MW,
- voor de grens tussen type C en D: 60 MW.

Inhoud van het voorstel

Het feitelijke voorstel voor wijziging van de codeteksten is opgenomen in bijlage 1 bij deze brief in de vorm van gemarkeerde wijzigingen in de lopende codetekst. De vigerende codetekst is zwart. De voorgestelde wijzigingen zijn rood gemarkeerd. De toe te voegen tekst is onderstreept.

Toelichting op het voorstel

Op basis van het zogeheten Europese Derde Energiepakket (Richtlijn 2009/72/EG en Verordening (EG) 714/2009) is voor de elektriciteitsmarkt een achttal Europese netcodes opgesteld. Zes daarvan zijn reeds als Europese Verordening gepubliceerd. De resterende twee verkeren in de vaststellingsprocedure. Eén van de reeds gepubliceerde netcodes is de Verordening (EU) 2016/631 tot vaststelling van een netcode betreffende eisen voor de aansluiting van elektriciteitsproducenten op het net. In de praktijk wordt deze netcode op basis van de Engelse titel doorgaans aangeduid als "NC RfG".

De NC RfG bevat tal van bepalingen waarbij de (transmissie)stroombeheerder voor bepaalde functionaliteiten of criteria specifieke eisen moet (laten) vaststellen. Voor zover de uitwerking van deze zogenoemde niet-limitatieve eisen door ACM moeten worden goedgekeurd of vastgesteld, moet een voorstel daarvoor uiterlijk op 17 mei 2018 bij ACM zijn ingediend.

Een van de belangrijkste keuzes die gemaakt moeten worden, is de afbakening door middel van maximumcapaciteitsdrempelwaarden tussen de vier categorieën elektriciteitsproductie-eenheden die de NC RfG onderscheidt. Vele andere eisen kunnen pas worden geformuleerd nadat deze basiskeuze is gemaakt en vastgesteld. Tevens worden deze categorieën ook in enkele andere Europese codes gebruikt. Die codes zijn of worden weliswaar op een later moment dan de NC RfG als Verordening gepubliceerd, maar zij zullen na publicatie wel veel eerder van toepassing worden dan de NC RfG. Vandaar dat een voorstel voor de maximumcapaciteitsdrempelwaarden voorafgaand aan de andere te maken keuzes is geconsulteerd en zo spoedig mogelijk als voorstel aan ACM ter vaststelling wordt aangeboden.

Het vervolg van deze toelichting is opgebouwd rond de volgende vragen die bij deze thematiek gesteld kunnen worden:

- Volgens welke procedure dient het voorstel tot stand te komen?
- Welke categorieën kennen we nu op basis van de nationale codes?
- Wat is het belang van de maximumcapaciteitsdrempelwaarden?
- Welke toekomstige ontwikkelingen ten aanzien van elektriciteitsproductie-eenheden zijn van belang?
- Hoe verhouden de eisen uit de NC RfG zich tot de Nederlandse codes?
- Welke keuzes worden in de ons omringende landen gemaakt?
- Wat is het voorstel voor de Nederlandse situatie?

Volgens welke procedure dient het voorstel tot stand te komen?

Voor dit voorstel zijn de artikelen 5 en 10 van de NC RfG van belang. Die luiden als volgt:

Artikel 5 Bepaling van de significantie

1. Elektriciteitsproductie-eenheden voldoen aan de eisen op basis van het spanningsniveau in hun aansluitpunt en hun maximumcapaciteit overeenkomstig de in lid 2 vermelde categorieën.

2. Elektriciteitsproductie-eenheden binnen de volgende categorieën worden als significant beschouwd:
- (a) aansluitpunt beneden 110 kV en maximumcapaciteit van 0,8 kW of meer (type A);
  - (b) aansluitpunt beneden 110 kV en maximumcapaciteit van minimaal een drempelwaarde, door elke relevante TSB voorgesteld overeenkomstig de procedure van lid 3 (type B). Deze drempelwaarde ligt niet boven de in tabel 1 genoemde grenswaarden voor elektriciteitsproductie-eenheden van het type B;
  - (c) aansluitpunt beneden 110 kV en maximumcapaciteit van minimaal een drempelwaarde, door elke relevante TSB gespecificeerd overeenkomstig lid 3 (type C). Deze drempelwaarde ligt niet boven de in tabel 1 genoemde grenswaarden voor elektriciteitsproductie-eenheden van het type C; of
  - (d) aansluitpunt op 110 kV of daarboven (type D). Een elektriciteitsproductie-eenheid is ook van het type D als het aansluitpunt ervan beneden 110 kV ligt en de maximumcapaciteit op of boven een drempelwaarde ligt, vastgesteld overeenkomstig lid 3. Deze drempelwaarde ligt niet boven de in tabel 1 genoemde grenswaarde voor elektriciteitsproductie-eenheden van het type D.

Synchrone zone	Grenswaarde voor de maximumcapaciteitsdrempelwaarde waarboven een productie-eenheid van het type B is	Grenswaarde voor de maximumcapaciteitsdrempelwaarde waarboven een productie-eenheid van het type C is	Grenswaarde voor de maximumcapaciteitsdrempelwaarde waarboven een productie-eenheid van het type D is
Continentaal Europa	1 MW	50 MW	75 MW
Groot-Brittannië	1 MW	50 MW	75 MW
Noord-Europa	1,5 MW	10 MW	30 MW
Ierland en Noord-Ierland	0,1 MW	5 MW	10 MW
Baltische staten	0,5 MW	10 MW	15 MW

Tabel 1: Grenswaarden voor de drempelwaarden voor elektriciteitsproductie-eenheden van het type B, C en D

3. Voorstellen voor maximumcapaciteitsdrempelwaarden voor elektriciteitsproductie-eenheden van de types B, C en D worden ter goedkeuring voorgelegd aan de relevante regulerende instantie of, indien van toepassing, de lidstaat. Bij de uitwerking van de desbetreffende voorstellen werkt de relevante TSB samen met naburige TSB's en DSB's en voert hij een openbare raadpleging uit overeenkomstig artikel 10. Een voorstel van de relevante TSB om de drempelwaarden te wijzigen, kan niet eerder dan drie jaar na het vorige voorstel worden ingediend.
4. Eigenaren van elektriciteitsproductie-installaties verlenen ondersteuning bij deze procedure en verstrekken de door de relevante TSB opgevraagde gegevens.
5. Wanneer een elektriciteitsproductie-eenheid als resultaat van een wijziging van de drempelwaarden in aanmerking komt voor een ander type, geldt de in artikel 4, lid 3, genoemde procedure voor bestaande productie-eenheden alvorens overeenstemming met de eisen voor dat nieuwe type kan worden geëist.

Artikel 10 Openbare raadpleging

1. De relevante systeembeheerders en de relevante TSB's raadplegen de belanghebbenden, inclusief de bevoegde autoriteiten van elke lidstaat, overeenkomstig het bepaalde in artikel 4, lid 3, over voorstellen om het toepassingsgebied van deze verordening uit te breiden tot bestaande elektriciteitsproductie-eenheden, overeenkomstig artikel 5, lid 3, over het voorstel voor drempelwaarden, over het verslag overeenkomstig artikel 38, lid 3, en over de kosten-batenanalyses overeenkomstig artikel 63, lid 2. De raadpleging duurt minimaal één maand.
2. De relevante systeembeheerders of relevante TSB's houden naar behoren rekening met de standpunten die de belanghebbenden tijdens de raadplegingen hebben geformuleerd, alvorens zij hun ontwerpvoorstel voor drempelwaarden, het verslag of de kosten-batenanalyse ter goedkeuring door de regulerende instantie of, indien van toepassing, de lidstaat indienen. In alle gevallen wordt een duidelijke verklaring voor het al dan niet overnemen van de standpunten van de belanghebbenden gegeven en wordt deze verklaring op tijdige wijze vóór of gelijktijdig met de publicatie van de voorstellen bekendgemaakt.

In artikel 5 van de NC RfG worden vier categorieën elektriciteitsproductie-eenheden onderscheiden. Voor de maximumcapaciteitsdrempelwaarden tussen de categorieën wordt in de NC RfG slechts de maximaal toegestane waarde voorgeschreven. Elke transmissiesysteembeheerder moet voor zijn voorzieningsgebied een voorstel doen voor de daadwerkelijk toe te passen maximumcapaciteitsdrempelwaarden. Elektriciteitsproductie-eenheden met een maximumcapaciteit van 0,8 kW of lager worden in de NC RfG buiten beschouwing gelaten.

Op grond van artikel 5(3) van de NC RfG moet de relevante TSB, dat is in ons geval dus TenneT, een voorstel doen voor de maximumcapaciteitsdrempelwaarden tussen de categorieën A, B, C en D. Daarbij moet de relevante TSB samenwerken met naburige TSB's en met de DSB's. Laatstgenoemden zijn in ons geval de regionale netbeheerders. TenneT heeft contact met naburige TSB's via verschillende overleggen in ENTSO-E.

Er zijn twee mogelijkheden voor het moment van formele indiening van het voorstel voor maximumcapaciteitsdrempelwaarden bij ACM.

- Zo snel mogelijk, waarbij we dan vragen of ACM het besluit ook zo snel mogelijk wil nemen. Met als argument dat we dan een eenduidige en vastgestelde basis hebben voor de invulling van alle andere niet-limitatieve eisen uit de NC RfG die kunnen verschillen per type productie-eenheid. En met als tweede argument dat de maximumcapaciteitsdrempelwaarden ook worden gebruikt in de Europese codes GL SO (electricity transmission system operation) en NC ER (emergency and restoration), die beiden veel eerder na vaststelling van toepassing worden dan de NC RfG.
- Tegelijk met het voorstel voor invulling van andere niet-limitatieve eisen uit de NC RfG, dus uiterlijk 17 mei 2018. In dat geval hebben we de mogelijkheid om het voorstel in het voorjaar van 2018 nog bij te stellen naar aanleiding van inzichten die opgedaan zijn bij de uitwerking van de andere niet-limitatieve eisen. Het nadeel van deze route is dat partijen dan de gekozen maximumcapaciteitsdrempelwaarden de komende periode voortdurend ter discussie kunnen stellen.

Mede op basis van informele afstemming met externe stakeholders is voor de eerstgenoemde route gekozen. Van belang hierbij is dat artikel 5 van de NC RfG voorschrijft dat een volgend voorstel voor wijziging van de maximumcapaciteitsdrempelwaarden niet eerder dan drie jaar na een vorig voorstel mag worden ingediend. Daarnaast is van belang dat we als een van de uitgangspunten voor de implementatie van de Europese codes in de Nederlandse codes hebben geformuleerd dat waar de Europese code daarvoor de ruimte bieden, we zoveel mogelijk de bestaande voorwaarden uit de Nederlandse codes willen continueren. Mocht er ondanks de ruimte binnen de Europese codes toch behoefte bestaan aan het aanscherpen of afzwakken van bestaande eisen om te voorkomen dat de bedrijfsvoering van de netten niet negatief wordt beïnvloed, zien we dat als een inhoudelijke wijziging die separaat gemotiveerd moet worden.

Welke categorieën kennen we nu op basis van de nationale codes?

In de Nederlandse codes kennen we verschillende categorieën op basis waarvan productie-installaties worden onderscheiden en er verschillende eisen aan worden gesteld:

- eenheden aangesloten op laagspanningsnetten (kleiner dan 1 kV), vervolgens onderscheiden in:
  - o eenheden kleiner dan 11 kVA / 3x16A
  - o eenheden groter dan 11 kVA / 3x16A
- eenheden aangesloten op middenspanningsnetten en hoger (groter dan 1 kV), vervolgens onderscheiden in:
  - o eenheden kleiner dan 5 MW
  - o eenheden groter dan 5 MW en kleiner dan 60 MW
  - o eenheden groter dan 60 MW
- naast deze vermogensgrenzen wordt nog onderscheid gemaakt tussen eenheden aangesloten op netten met een spanningsniveau kleiner dan respectievelijk groter dan of gelijk aan 110 kV.

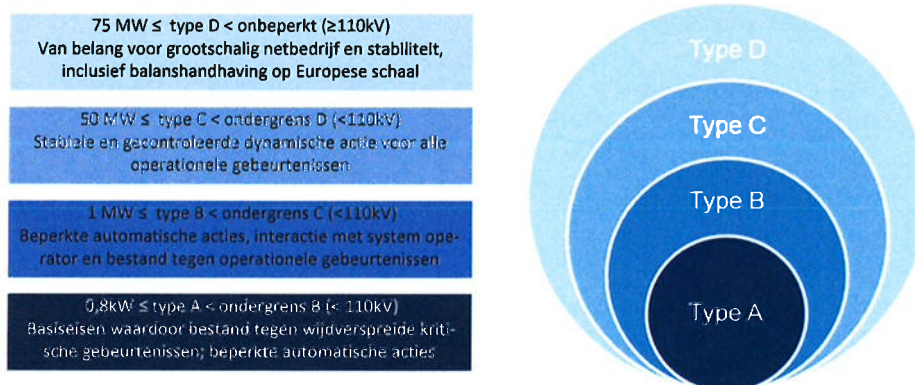

Het is dus niet mogelijk om zonder inhoudelijke nadere analyse de bestaande categorieën van elektriciteitsproductie-eenheden te matchen met de categorieën die de NC RfG onderscheidt.

Wat is het belang van de maximumcapaciteitsdrempelwaarden?

Simpel gezegd dragen de eisen die aan elektriciteitsproductie-eenheden worden gesteld er toe bij dat het totale elektriciteitsvoorzieningssysteem (dus het net plus de productie-eenheden plus de verbruikers) zo gecontroleerd mogelijk reageert op een verstoring van de spanning, een verstoring van de frequentie of een kortsluitstroom. Het systeem moet gecontroleerd en tijdig terugkeren naar een stabiele situatie of gedurende een bepaalde tijd stabiel kunnen blijven functioneren tijdens een verstoring. De mate waarin productie-eenheden hieraan een bijdrage leveren, is afhankelijk van het type. Eenheden van het type A leveren een bescheiden bijdrage. De eisen aan eenheden van het type B zijn aanvullend op type A. Dus eenheden van het type B leveren dus een uitgebreidere bijdrage aan de systeemstabiliteit. Voor eenheden van het type C en het type D geldt hetzelfde verhaal. De eisen zijn telkens aanvullend op de eisen die aan het kleinere type gesteld zijn.

Deze systematiek is in onderstaande figuur schematisch weergegeven:

De RfG beschouwt alle elektriciteitsproductie-eenheden onder de 0,8 kW als niet significant en stelt daar geen eisen aan. In onze Netcode elektriciteit gelden wel eisen voor deze categorie, namelijk eisen aan op laagspanningsnetten aangesloten productie-installaties kleiner dan 11 kVA / 3x16A.

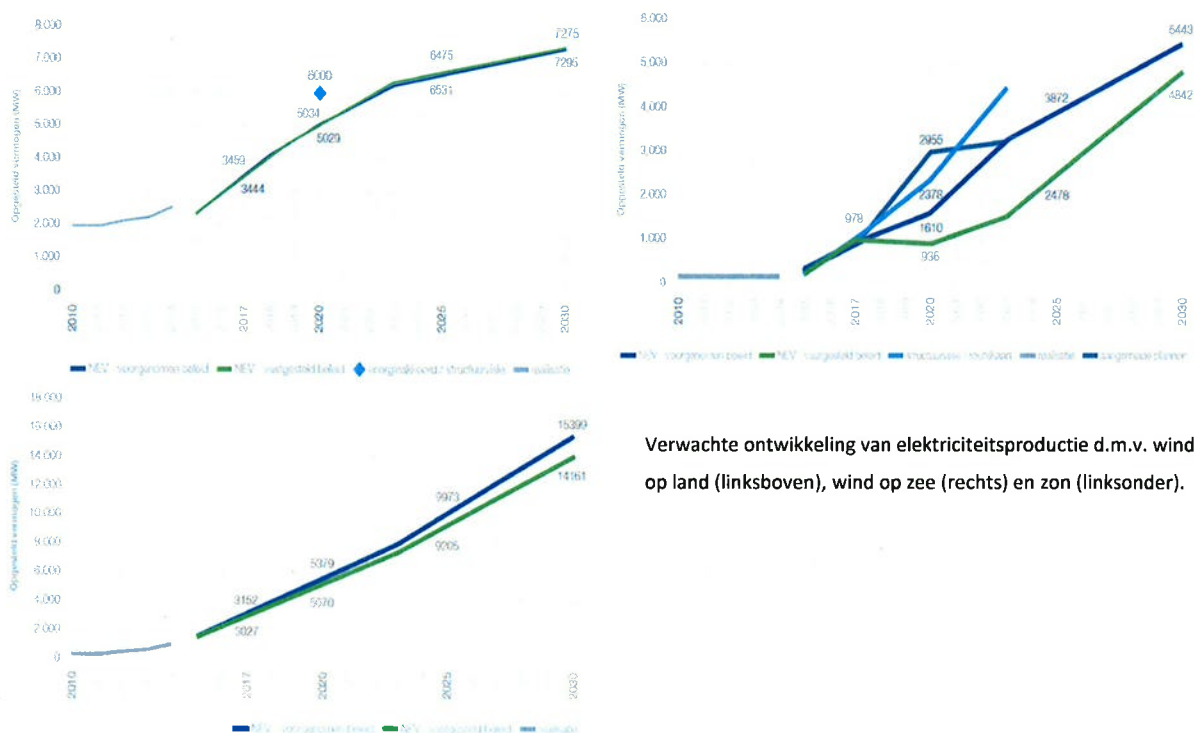
De NC RfG schrijft dus voor dat de transmissiesysteembeheerder een voorstel doet voor de maximumcapaciteitsdrempelwaarden tussen de categorieën A, B, C en D. De ondergrens van categorie A ligt vast op 0,8 kW. Categorie D heeft geen bovengrens. De door de transmissiesysteembeheerder voorgestelde maximumcapaciteitsdrempelwaarden mogen uitsluitend naar beneden afwijken van de in de NC RfG genoemde maximumwaarden.

Om te kunnen beoordelen of het nodig is om een maximumcapaciteitsdrempelwaarde voor te stellen die lager is dan de in de NC RfG genoemde maximumwaarde, vergelijken we de belangrijkste eisen die aan de verschillende typen productie-eenheden worden gesteld met de thans in de Net- en Systeemcode elektriciteit voorgeschreven eisen met inachtneming van de grenswaarden die de Nederlandse codes kennen. Vervolgens beschouwen we in de volgende paragraaf de verwachte ontwikkeling van het productiepark in de komende jaren.

De belangrijkste eisen aan productie-eenheden zijn in de tabel hieronder opgesomd per type:

Type A	Type B	Type C	Type D
<ul style="list-style-type: none"> • Werkzaam binnen een brede frequentieband • Bepalking van werkzaam vermogen in geval van overfrequentie • Ongevoeligheid voor frequentiegradiënt • Logische interface waarmee het werkzame vermogen kan worden gereduceerd 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Type A, plus...</i> • Mogelijkheid om werkzame vermogen te sturen • Capaciteit om blindvermogen te leveren • Fault-ride-through-capaciteit • Eisen m.b.t. beveiligingsconcepten en -instellingen • In staat om (realtime) data uit te wisselen 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Type B, plus...</i> • In staat om referentiewaarde van het werkzame vermogen aan te passen • Levering van frequentierespons • Monitoring van frequentierespons • Black-start (optioneel) • Mogelijkheid tot eilandbedrijf • Mogelijkheid om snel te hersynchroniseren • Monitoring dynamisch en systeemgedrag • Ter beschikking stellen van simulatiemodellen 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Type C, plus...</i> • Breder spanningsbereik en langere bedrijfsperiode • Uitbreiding op fault-ride-through-capaciteit

Welke toekomstige ontwikkelingen ten aanzien van elektriciteitsproductie-eenheden zijn van belang? In onderstaande plaatjes wordt de verwachting omtrent de ontwikkeling van de verschillende smaken elektriciteitsproductie weergegeven.

Verwachte ontwikkeling van elektriciteitsproductie d.m.v. wind op land (linksboven), wind op zee (rechts) en zon (linksonder).

Artikel 5(3) van de NC RfG schrijft voor dat een voorstel voor wijziging van de maximumcapaciteitsdrempelwaarden niet binnen drie jaar na een vorig voorstel kan worden gedaan. Daarom houden we, met inachtneming van een ruime marge voor voorbereiding en besluitvorming, een zichtperiode van ongeveer zes jaar aan voor de beoordeling of volstaan kan worden met de maximumwaarden uit de NC RfG of dat op dit moment een voorstel moet worden gedaan voor lagere maximumcapaciteits-

drempelwaarden.

Gelet op de verwachte ontwikkeling in de toename van de kleinschalige decentrale elektriciteitsproductie en de gelijktijdige afname van de grootschalige conventionele elektriciteitsproductie, dienen we er serieus rekening mee te houden dat een volgend voorstel een lagere maximumcapaciteitsdrempelwaarde voor de A/B-grens zal bevatten. Die noodzaak zal getriggerd worden door de aansluitvoorwaarden die de fysieke bijdrage aan de systeemintegriteit waarborgen en door behoefte aan betere voorspelling van de te verwachten transporten (transportprognoses).

Hoe verhouden de eisen uit de NC RfG zich tot de Nederlandse codes?

Het is van belang om op te merken dat het merendeel van de eisen uit de NC RfG betrekking heeft op de aanwezigheid van technische voorzieningen. Niet op het daadwerkelijk gebruiken van die voorzieningen. Eisen aan het daadwerkelijk gebruiken van de voorzieningen zullen in het kader van de implementatie van de GL SO en de NC ER aan de orde komen.

De met de bepalingen in de NC RfG overeenkomstige bepalingen in de Nederlandse codes zijn terug te vinden in de Netcode elektriciteit paragraaf 2.4 (voor productie-eenheden aangesloten op laagspanningsnetten) en 2.5 (voor productie-eenheden aangesloten op midden-, hoog- en extrahoogspanningsnetten). De voorwaarden die een relatie hebben met de systeemdiensten zijn opgenomen in de Systeemcode elektriciteit paragrafen 2.1 en 2.2. Daarbij geldt dat een belangrijk deel van de voorwaarden thans niet van toepassing is op zogenoemde niet-regelbare productie-eenheden.

Om te beoordelen of de ondergrens van type B naar beneden moet worden bijgesteld, vergelijken we de eisen aan type B in de NC RfG met de eisen die de Nederlandse codes stelt aan productie-eenheden, aangesloten op midden- of hoogspanningsnetten met een vermogen van meer dan 5 MW. Op één onderdeel na (daarover verderop meer), zijn de eisen uit de NC RfG voor de type B vergelijkbaar met of uitgebreider dan in de Nederlandse codes. Doordat de NC RfG de ondergrens voor deze populatie lager legt dan de Nederlandse codes (1 MW in plaats van 5 MW) en doordat niet-regelbare energiebronnen niet meer worden uitgesloten, wordt de populatie productie-eenheden in deze categorie die een bijdrage levert aan de systeemstabiliteit substantieel groter en achten wij het verantwoord om de ondergrens van type B niet verder te verlagen, ook al verwachten we de komende jaren een toename van de hoeveelheid niet- of beperkt regelbare energiebronnen.

Het onderdeel waarvoor de huidige Nederlandse codes "strenger" zijn dan de NC RfG voor type B is de Systeemcode elektriciteit artikel 2.1.16, onderdeel c, gelezen in samenhang met artikel 2.1.2. Dit artikel stelt eisen aan productie-eenheden groter dan 5 MW voor stabiel bedrijf na een kortsluiting in het net. Deze eis komt in de NC RfG pas bij type C aan de orde. Wij zien geen aanleiding om vanwege dit ene onderdeel de ondergrens voor type C integraal naar beneden bij te stellen. Het lijkt ons verantwoord om deze bestaande eis uitsluitend op te leggen aan productie-middelen van het type B met een vermogen groter dan 5 MW. Daarmee blijft de eis gelijk aan wat hij nu is en kan ook voor de ondergrens van het type C de maximumwaarde uit de NC RfG worden gebruikt, te weten 50 MW.

Uitgaande van de grenswaarden uit de Nederlandse codes zou de ondergrens van type C omhoog kunnen worden bijgesteld naar de grens van 60 MW die we in onze Systeemcode elektriciteit kennen. De NC RfG biedt echter niet de mogelijkheid om grenswaarden naar boven bij te stellen.

Voor de ondergrens van type D geldt dat deze ook in belangrijke mate vergelijkbaar is met de grens van 60 MW in onze Nederlandse codes. Denkend aan het uitgangspunt dat we zo goed mogelijk willen aansluiten bij de huidige codes, stellen we voor om deze grenswaarde te bepalen op 60 MW.

Welke keuzes worden in de ons omringende landen gemaakt?

Volgens de laatste opgave van ENTSO-E aan ACER (d.d. 1 september 2017) ziet de voorgenomen keuze de ons omringende landen er als volgt uit:

	ondergrens type B	ondergrens type C	ondergrens type D
maximumwaarde RfG:	1 MW	50 MW	75 MW
België:	250 kW	25 MW	75 MW
Duitsland:	135 kW	36 MW	45 MW
Frankrijk:	1 MW	18 MW	75 MW
Groot-Brittannië:	1 MW	10 MW	50 MW

De in onze buurlanden voorgenomen keuzes vertonen een nogal diffuus beeld. Dat heeft enerzijds te maken met de in die landen bestaande regelgeving en de veelal aanwezige voorkeur om daar zoveel mogelijk bij aan te sluiten. Dat heeft ook te maken met de structuur van de netten, inclusief de distributienetten, die per land aanzienlijk kan verschillen. Het heeft ook te maken met de zichttermijn waarop het voorgenomen voorstel wordt gebaseerd.

Wat is het voorstel voor de maximumcapaciteitsdrempelwaarden in Nederland?

Rekening houdend met:

- een zichtperiode van ongeveer zes jaar voor de toekomstige ontwikkeling van het productiepark,
- een uitbreiding van de populatie actief bijdragende productie-eenheden door de nieuwe grens van 1 MW in plaats van 5 MW voor de A/B-grens en 50 MW in plaats van 60 MW voor de B/C-grens,
- een uitbreiding van de populatie actief bijdragende productie-eenheden door het wegvallen van de uitzonderingsbepaling voor niet-regelbare eenheden,
- de huidige eis in onze Systeemcode elektriciteit met betrekking tot hersynchronisatie na een storing door eenheden vanaf 5 MW,
- de huidige grens van 60 MW in de Systeemcode elektriciteit,

stellen wij voor om voor de A/B-grens en de B/C-grens de maximumwaarde uit de NC RfG over te nemen en voor de C/D-grens aan te sluiten bij de huidige 60 MW-grens, onder voorwaarde dat de eis tot hersynchronisatie na een storing gehandhaafd kan blijven voor eenheden vanaf 5 MW.

Alternatieven voor (onderdelen van) het codewijzigingsvoorstel

In de bovenstaande toelichting zijn al verschillende alternatieven aan de orde geweest. Samengevat:

- Wachten met het voorstel voor de maximumcapaciteitsdrempelwaarden tot het integrale voorstel ter implementatie van de NC RfG in de Nederlandse codes in het voorjaar van 2018. Daarvoor is niet gekozen vanwege de afhankelijkheid van andere te maken keuzes bij de implementatie van de NC RfG en enkele andere Europese codes.
- Geen codewijzigingsvoorstel, maar alleen een voorstel van Tennet zoals bedoeld in de NC RfG. Daarvoor is niet gekozen omdat er daardoor naast de Europese en Nederlandse codes nog weer extra "losse" besluiten ontstaan waarin delen van de aansluitregelgeving zijn vastgelegd.

- Lagere maximumcapaciteitsdrempelwaarden. Daarvoor is niet gekozen omdat we bij de implementatie van de Europese codes het uitgangspunt hanteren dat we uitsluitend afwijken van de bestaande Nederlandse codes als dat op basis van de Europese codes noodzakelijk is of als daar een inhoudelijke noodzaak toe is. Rekening houdend met de reeds door de RfG bewerkstelligde verruiming van de populatie productie-eenheden die een bijdrage levert aan de systeemstabiliteit (5 MW wordt 1 MW, 60 MW wordt 50 MW, uitzondering voor niet-regelbaar vervalt), is een verdere verruiming van deze populatie gelet op de zichtperiode van ongeveer zes jaar niet noodzakelijk.
- Specifiek voor de eis met betrekking tot hersynchronisatie na een storing, die in de RfG pas vanaf type C is voorgeschreven en in de Systeemcode elektriciteit al vanaf 5 MW geldt, is als alternatief overwogen om deze eis niet meer te koppelen aan de 5 MW-grens, maar de ondergrens van type C zodanig te verlagen dat effectief dezelfde bijdrage aan de systeemstabiliteit gerealiseerd wordt. Omdat het slechts om één eis aan het totaalpakket van type C gaat, achten wij dat niet doelmatig.

Consequenties van het voorstel voor aangeslotenen en eventuele andere betrokkenen

Alle productie-eenheden boven de 0,8 kW worden ingedeeld in één van de categorieën A tot en met D. Dat zegt echter nog niets over het van toepassing zijn van inhoudelijke eisen uit de NC RfG op de desbetreffende productie-eenheden. Zo gelden de inhoudelijke eisen uit de NC RfG in principe alleen voor nieuwe productie-eenheden, tenzij de procedure uit artikel 4 van de NC RfG wordt toegepast. Ook artikel 3(2) van de NC RfG bepaalt dat de inhoudelijke bepalingen van de NC RfG niet van toepassing zijn op bepaalde productie-eenheden, zoals back-up-voorzieningen.

Omdat voorgesteld wordt om de maximumcapaciteitsdrempelwaarden voor type B en type C vast te stellen op de maximale waarde uit de NC RfG en voor de maximumcapaciteitsdrempelwaarde van type D de grenswaarde van 60 MW uit de Systeemcode elektriciteit te handhaven, heeft het onderhavige voorstel geen consequenties voor aangeslotenen. Er zijn wel consequenties van de maximumcapaciteitsdrempelwaarden voor nieuwe productie-eenheden tussen 1 en 5 MW en tussen 50 en 60 MW. Die moeten na het van toepassing worden van de NC RfG aan strengere eisen voldoen dan nu het geval is. Dat vloeit voort uit de NC RfG zelf. Niet uit de voorgestelde maximumcapaciteitsdrempelwaarden.

De maximumcapaciteitsdrempelwaarden die op grond van de NC RfG worden vastgesteld, worden ook gebruikt in de (beoogde) EU Verordeningen GL SO en NC ER. Om de consequenties van de keuze voor de maximumcapaciteitsdrempelwaarden goed te kunnen beoordelen, volgt hier een beknopte analyse van deze beide (beoogde) EU Verordeningen vanuit het perspectief van dit voorstel.

In de GL SO worden de maximumcapaciteitsdrempelwaarden op twee plaatsen gebruikt om onderscheid te maken tussen verplichtingen ten aanzien van groepen productie-eenheden:

- De B/C-grens voor het onderscheid tussen productie-eenheden van het type C en D die zelfstandig meedoen aan het leveren van frequentiebegrenzingsreserves (FCR) en productie-eenheden van het type A en B die dat als groep doen. Zie GL SO, artikel 154, achtste lid, onderdeel c.
- De A/B-grens voor het onderscheid tussen productie-eenheden van het type B, C en D die zelf informatie moeten uitwisselen met de relevante DSB en/of TSB en productie-eenheden van het type A waarvoor de relevante DSB geaggregeerde gegevens aan de relevante TSB dient te sturen. Zie daarvoor GL SO, artikel 43, vijfde lid en de artikelen 45 t/m 50.

De C/D-grens is dus niet relevant voor de toepassing van de GL SO. Dus ook niet ons voorstel voor een C/D-grens van 60 MW in plaats van de door de NC RfG maximaal toegestane 75 MW.

Het onderscheid tussen bestaande en nieuwe productie-eenheden wordt in de GL SO niet gemaakt. De voorschriften ten aanzien van data-uitwisseling in die beoogde Verordening gelden zowel voor bestaande als nieuwe productie-eenheden van het type B, C en D. Bij de door ons voorgestelde maximumcapaciteitsdrempelwaarden dus boven de 1 MW. Die voorschriften zijn op onderdelen ook uitgebreider dan de huidige hoofdstukken 4 en 5 van de Netcode elektriciteit. Maar dat vloeit niet voort uit het onderhavige voorstel voor maximumcapaciteitsdrempelwaarden, maar uit het feit dat de GL SO dezelfde type-indeling hanteert als de NC RfG. Elk ander voorstel voor de A/B-grens dan de door ons voorgestelde 1 MW zou daarmee meer c.q. extra impact hebben gehad op de productie-eenheden die nu gaan behoren tot het type A maar dan zouden zijn gaan behoren tot het type B.

Waar in de NC ER sprake is van onderscheid tussen de verschillende typen productie-eenheden, worden de categorieën C en D samen genomen (zie NC ER, artikel 2, tweede lid, onderdeel a). Voor de toepassing en de impact van de NC ER, is de keuze voor de C/D-grens dus niet relevant. Voor de A/B-grens en voor de B/C-grens geldt ook hier dat elk ander voorstel voor deze grenzen dan de door ons voorgestelde 1 MW resp. 50 MW meer c.q. extra impact zal hebben op de productie-eenheden die nu gaan behoren tot het type A resp. B maar dan zouden zijn gaan behoren tot het type B resp. C. Als aan productie-eenheden op basis van de NC ER zwaardere eisen gesteld worden dan thans op basis van de Nederlandse codes het geval is, is dat geen gevolg van de voorgestelde maximumcapaciteitsdrempelwaarden, maar van de NC ER zelf.

Samenhang met andere codewijzigingsdossiers

Er is samenhang tussen het onderhavige codewijzigingsvoorstel en een voorstel in wording dat gaat dienen ter implementatie van alle overige te maken keuzes in het kader van de NC RfG. Dat voorstel zal naar verwachting in mei 2018 in procedure worden gebracht.

Er is een praktische samenhang met een ander codewijzigingsvoorstel dat momenteel in behandeling is bij ACM en waarin eveneens wordt voorgesteld om enkele artikelen toe te voegen aan paragraaf 1.1 van de Netcode elektriciteit. Dat betreft voorstel BR-16-1216 m.b.t. laagspanningsgelijkstroomnetten. In voorstel BR-16-1216 worden nieuwe artikelen 1.1.8 t/m 1.1.11 voorgesteld. Als de besluitvorming over dat voorstel eerder plaatsvindt dan de besluitvorming over het onderhavige voorstel, dient het door middel van het onderhavige voorstel aan paragraaf 1.1 toe te voegen artikel het nummer 1.1.12 te krijgen. Als de volgorde van de besluitvorming anders verloopt, dienen de artikelnummers in dit voorstel én in de andere voorstellen dienovereenkomstig te worden aangepast.

Toetsing aan artikel 36 van de Elektriciteitswet 1998

Bij het onderhavige voorstel zijn met name de onderdelen h en i van het eerste lid van artikel 36 van de Elektriciteitswet 1998 van belang. Het voorstel dient immers ter implementatie van een onderdeel van een van de Europese Verordeningen die zijn opgesteld als direct gevolg van de hier bedoelde Richtlijn en Verordening (het zogeheten Europese Derde Energiepakket).

Meer inhoudelijk draagt het voorstel bij aan het belang, genoemd in onderdeel b, namelijk het be-

trouwbaar en doelmatig functioneren van de elektriciteitsvoorziening. Betrouwbaar omdat er sprake is van het inkaderen van productie-eenheden die een meer of minder actieve bijdrage aan de systeemstabiliteit leveren. Doelmatig omdat door dezelfde inkadering niet meer dan de strikt noodzakelijke datauitwisseling tussen productie-eenheden en (transmissie)systeembeheerders plaatsvindt.

Gevolgde procedure

Op grond van NC RfG artikel 5(3) is dit voorstel tot stand gekomen in samenwerking met de regionale netbeheerders (DSB's in termen van de NC RfG).

Tevens heeft op grond van dit artikel afstemming plaatsgehad met de naburige TSB's. Deze afstemming heeft plaatsgevonden op 31 januari en 4 juli 2017. Tijdens deze bijeenkomsten hebben de respectievelijke TSO's elkaar hun voorstellen en de onderbouwing daarvan gepresenteerd. Tevens is overwogen of en zo ja in welke mate op dit moment verder harmonisatie van de maximumcapaciteitsdrempelwaarden nodig dan wel wenselijk is. Uit dit overleg bleek dat er geen noodzaak is tot verdere harmonisatie en de respectievelijke TSO's geen hinder zullen ondervinden van elkaars keuze voor maximumcapaciteitsdrempelwaarden. Het overleg met de buur-TSO's heeft niet geleid tot aanpassing van het voorstel.

Op grond van NC RfG artikel 10 heeft een openbare consultatie over het voorstel plaatsgevonden in de periode van 31 oktober tot en met 2 december 2016. Deze consultatie heeft één zienswijze opgeleverd, te weten van VEMW. In bijlage 2 is de zienswijze van VEMW opgenomen, alsmede een reactie onzerzijds op deze zienswijze. Naar aanleiding van de zienswijze van VEMW is bovendien op pagina 9 en 10 van deze brief de paragraaf "Consequenties van het voorstel voor aangeslotenen en eventuele andere betrokkenen" uitgebreid met een analyse van de impact van de voorgestelde maximumcapaciteitsdrempelwaarden op de toepassing van de beoogde EU Verordeningen GL SO en NC ER.

Omdat het voorstel tevens een codewijzigingsvoorstel van de gezamenlijke netbeheerders is, zoals bedoeld in artikel 32 van de Elektriciteitswet 1998, is het voorstel vastgesteld als voorstel van de gezamenlijke netbeheerders in een vergadering van de Taakgroep Marktfacilitering en Regulering op 22 december 2017 en heeft overleg met representatieve organisaties van marktpartijen zoals bedoeld in artikel 33 van de Elektriciteitswet 1998 plaatsgevonden in een bijeenkomst van het Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten op 12 januari 2017. Het op dit voorstel betrekking hebbende deel van het verslag van deze laatstgenoemde bijeenkomst is opgenomen in bijlage 3.

Besluitvorming en inwerkingtreding

Om verschillende redenen is zo spoedig mogelijke besluitvorming over dit voorstel wenselijk:

- De uitwerking van de verschillende niet-limitatieve eisen uit de NC RfG kan verschillen per type elektriciteitsproductie-eenheid. Daarom is het wenselijk dat de type-grenzen bekend zijn als aan die uitwerking gewerkt wordt.
- De type-grenzen uit de NC RfG worden ook gebruikt in de GL SO en in de NC ER. Deze Europese codes kennen op diverse onderdelen een kortere implementatietijd dan de NC RfG.
- De NC RfG is vanaf 27 april 2019 van toepassing op alle nieuwe productie-eenheden, te weten eenheden die besteld zijn na 17 mei 2018. Dus is het voor producenten van belang dat zij ruim voor laatstgenoemde datum weten tot welk type hun nieuwe productie-eenheid gaat behoren.

De datum van inwerkingtreding van het besluit is minder relevant, omdat het besluit zonder de NC RfG geen effectieve werking heeft. De inwerkingtreding dient derhalve uiterlijk 27 april 2019 te zijn.

Uiteraard zijn wij desgewenst graag bereid tot een nadere toelichting op het voorstel. U kunt daartoe contact opnemen met de heer [REDACTED] van TenneT ([REDACTED]@tennet.eu) of met de heer [REDACTED] van ons bureau (gegevens zie briefhoofd).

Met vriendelijke groet,

namens Netbeheer Nederland:

[REDACTED]

André Jurjys
directeur

namens TenneT:

[REDACTED]

Jan-Paul Dijckmans
senior manager Regulation NL

Bijlage 1 Voorgestelde wijzigingen in de codeteksten

[15-11-1999] besluit 99-005
[17-02-2009] besluit 102466/23
[12-01-2016] besluit 2016/202151

Netcode elektriciteit

(.....)

[15-11-1999] besluit 99-005

1 Algemene bepalingen

[15-04-2000] besluit 00-011

1.1 Werkingssfeer en definities

(.....)

[09-10-2017] voorstel BR-17-1249

1.1.1.2

Voor de maximumcapaciteitsdrempelwaarden zoals bedoeld in artikel 5, derde lid, van de Verordening (EU) 2016/631 (NC RfG) geldt voor productie-eenheden, aangesloten op een Nederlands elektriciteitsnet:

- a. productie-eenheden met een maximumcapaciteit groter dan of gelijk aan 0,8 kW en kleiner dan 1 MW zijn van het type A zoals bedoeld in artikel 5, tweede lid, van de Verordening (EU) 2016/631 (NC RfG);
- b. productie-eenheden met een maximumcapaciteit groter dan of gelijk aan 1 MW en kleiner dan 50 MW zijn van het type B zoals bedoeld in artikel 5, tweede lid, van de Verordening (EU) 2016/631 (NC RfG);
- c. productie-eenheden met een maximumcapaciteit groter dan of gelijk aan 50 MW en kleiner dan 60 MW zijn van het type C zoals bedoeld in artikel 5, tweede lid, van de Verordening (EU) 2016/631 (NC RfG);
- d. productie-eenheden met een maximumcapaciteit groter dan of gelijk aan 60 MW of met een aansluiting op een net met een spanningsniveau van 110 kV of hoger zijn van het type D zoals bedoeld in artikel 5, tweede lid, van de Verordening (EU) 2016/631 (NC RfG).

(.....)

[15-04-2000] besluit 00-011
[27-02-2009] besluit 102466/23
[12-05-2016] besluit 2016/202149

Begrippencode elektriciteit

(.....)

[12-05-2016] besluit 2016/202149

1 Definities

[12-05-2016] besluit 2016/202149

1.1

In de voorwaarden als bedoeld in de artikelen 27, 31 en 54 van de Elektriciteitswet 1998 wordt verstaan onder:

(.....)

[09-10-2017] voorstel BR-17-1249

Verordening (EU) 2016/631 (NC RfG)

Verordening (EU) 2016/631 van de Commissie van 14 april 2016 tot vaststelling van een netcode betreffende eisen voor de aansluiting van elektriciteitsproducenten op het net;

(.....)

Bijlage 2 Resultaat van de consultatie zoals bedoeld in artikel 10 van de NC RfG

De consultatie op grond van artikel 10 van de NC RfG heeft plaatsgevonden van 31 oktober tot en met 2 december 2016 en heeft één zienswijze opgeleverd, te weten van VEMW. In onderstaande matrix is in de linker kolom telkens een onderdeel van de zienswijze van VEMW weergegeven en in de rechter kolom voor zover relevant een reactie namens de gezamenlijke netbeheerders. Tevens is aangegeven waar de zienswijze aanleiding heeft gegeven tot aanpassing van de tekst van het voorstel.

Onderdeel van de zienswijze van VEMW	Reactie van de gezamenlijke netbeheerders															
Hierbij ontvangt u de zienswijze van VEMW op het voorstel van de landelijke netbeheerder welke op 31 oktober 2016 door u is gepubliceerd over de in Nederland te hanteren maximumcapaciteitsdrempelwaarden voor nieuwe elektriciteitsproductie-eenheden. Op uw website staat vermeld dat belanghebbenden kunnen reageren op het voorstel. Van de geboden gelegenheid tot het geven van een zienswijze maakt VEMW graag gebruik.	Deze alinea geeft geen aanleiding tot een reactie.															
Algemeen Op grond van artikel 5 van Verordening (EU) 2016/631, netcode betreffende eisen voor de aansluiting van elektriciteitsproducenten op het net (hierna: NC RfG), moet de landelijke netbeheerder (in samenwerking met de regionale netbeheerders) een voorstel opstellen met maximumcapaciteitsdrempelwaarden voor elektriciteitsproductie-eenheden van de types B, C en D en dit voorstel ter goedkeuring voorleggen aan de toezichthouder.	Deze alinea geeft geen aanleiding tot een reactie.															
De maximumcapaciteitsdrempelwaarden die in Nederland mogen worden gehanteerd worden moeten liggen binnen de volgende grenzen: • Type A: aansluitpunt op een net <110 kV en maximumcapaciteit van 0,8 kW of meer • Type B: aansluitpunt op een net <110 kV en maximumcapaciteitsdrempelwaarde: 1 MW • Type C: aansluitpunt op een net <110 kV en maximumcapaciteitsdrempelwaarde: 50 MW • Type D: aansluitpunt op een net 110 kV of hoger en installaties aangesloten op lagere spanningsniveaus en maximumcapaciteitsdrempelwaarde 75 MW	Deze alinea geeft geen aanleiding tot een reactie.															
Voorgestelde Nederlandse maximumcapaciteitsdrempelwaarden In het geconsulteerde voorstel wordt door de landelijke netbeheerder een ietwat andere indeling voorgesteld. Volgens het geconsulteerde voorstel is dit ingegeven door de huidige technische vereisten voor productie-installaties in Nederland. De voorgestelde Nederlandse maximumcapaciteitsdrempelwaarden voor elektriciteitsproductie-eenheden op een Nederlands elektriciteitsnet zijn als volgt: • Type B: 1 MW en < 50 MW • Type C: 50 en < 60 MW • Type D: 60 MW of aangesloten op 110 kV Een vergelijking van de waarden leidt tot de volgende tabel:	Wellicht ten overvloede en om misverstanden te voorkomen: Deze tekst en de daarin opgenomen tabel suggereren verschillen tussen de kaders uit de NC RfG en ons voorstel die er ons ziens niet zijn. <ul style="list-style-type: none"> In zowel de NC RfG als in ons voorstel geldt voor de categorieën A t/m C dat er sprake is van aansluiting op een net met een spanningsniveau lager dan 110 kV In zowel de NC RfG als in ons voorstel geldt dat de ondergrens van de categorieën bij de desbetreffende categorie behoort. Dus zowel bij de NC RfG als bij ons voorstel dient de waarde van de ondergrens voorafgegaan te worden van een "groter dan of gelijk aan"-teken en de bovengrens van een "kleiner dan"-teken. Zowel de ondergrens van categorie A (0,8 kW) als de spanningsniveaugrens tussen categorie C en D (110kV) is een hard gegeven uit de NC RfG. Deze beide grenswaarden maken daarom strikt genomen geen deel uit van ons voorstel. 															
<table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>Type A</th> <th>Type B</th> <th>Type C</th> <th>Type D</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>EU NC RfG</td> <td>< 110 kV & > 0,8 - 1 MW</td> <td>< 110 kV & > 1 - 50 MW</td> <td>< 110 kV & > 50 - 75 MW</td> <td>≥ 110 kV of > 75 MW</td> </tr> <tr> <td>NL Netcode</td> <td>> 0,8 - < 1 MW</td> <td>≥ 1 - < 50 MW</td> <td>≥ 50 - < 60 MW</td> <td>≥ 110 kV of ≥ 60 MW</td> </tr> </tbody> </table>		Type A	Type B	Type C	Type D	EU NC RfG	< 110 kV & > 0,8 - 1 MW	< 110 kV & > 1 - 50 MW	< 110 kV & > 50 - 75 MW	≥ 110 kV of > 75 MW	NL Netcode	> 0,8 - < 1 MW	≥ 1 - < 50 MW	≥ 50 - < 60 MW	≥ 110 kV of ≥ 60 MW	
	Type A	Type B	Type C	Type D												
EU NC RfG	< 110 kV & > 0,8 - 1 MW	< 110 kV & > 1 - 50 MW	< 110 kV & > 50 - 75 MW	≥ 110 kV of > 75 MW												
NL Netcode	> 0,8 - < 1 MW	≥ 1 - < 50 MW	≥ 50 - < 60 MW	≥ 110 kV of ≥ 60 MW												
De eisen waaraan nieuwe elektriciteitsproductie-eenheden moeten voldoen zullen in de toekomst afhankelijk zijn van de indeling in één van deze categorieën. De mate waarin nieuwe productie-eenheden een bijdrage gaan leveren aan systeemstabiliteit, is afhankelijk van het type. Nieuwe elektriciteitsproductie-eenheden van het type A hoeven in de toekomst slechts aan een beperkt aantal eisen te voldoen en leveren een bescheiden bijdrage aan de systeemstabiliteit. De eisen aan elektriciteitsproductie-eenheden van het type B gaan verder en zijn aanvullend op type A. Dus eenheden van het type B leveren een uitgebreidere bijdrage aan de systeemstabiliteit. Voor eenheden van het type C en het type D gelden nog uitgebreidere eisen en daarmee leveren die eenheden een grotere bijdrage aan de systeemstabiliteit.	Deze alinea geeft geen aanleiding tot een reactie.															
Het is van belang dat in de Nederlandse codes duidelijk vast wordt gelegd	Het onderhavige voorstel is geen voorstel in het kader van artikel 4 van de															

Bijlage 2 Resultaat van de consultatie zoals bedoeld in artikel 10 van de NC RfG

<p>dat de eisen uit de NC RfG, die horen bij de verschillende types, enkel en alleen gaan gelden voor nieuwe eenheden. Naar VEMW begriipt worden alle (dus ook bestaande) productie-eenheden boven de 800 Watt straks ingedeeld in één van de categorieën. De indeling in een bepaalde categorie is niet alleen van belang voor de eisen uit de NC RfG maar ook voor een aantal andere Europese codes (bijvoorbeeld de guideline on electricity transmission system operation of de network code on emergency and restoration). Bovendien kan de indeling in de toekomst wellicht ook voor andere zaken gebruikt gaan worden. Het is op voorhand nog niet duidelijk waarvoor deze indeling in de toekomst nog meer gebruikt gaat worden.</p>	<p>NC RfG om (delen van) de NC RfG van toepassing te verklaren op een bepaalde bestaande productie-eenheid.</p> <p>Uit artikel 4 van de NC RfG zelf volgt reeds dat de inhoudelijke eisen uit de NC RfG (artikel 13 en volgende) uitsluitend van toepassing zijn op nieuwe productie-eenheden. Op grond van artikel 4, eerste lid, onderdeel b, kan een TSB de toezichthouder verzoeken om (delen van) de eisen uit de RfG van toepassing te verklaren op een bepaalde bestaande productie-eenheid. Om dat te bewerkstelligen, moet de procedure uit de leden 3, 4 en 5 van artikel 4 van de RfG succesvol doorlopen worden en worden bekrachtigd door een besluit van de toezichthouder. Aangezien een dergelijk besluit betrekking heeft op een individuele bestaande productie-eenheid zal een dergelijk besluit zeer waarschijnlijk niet in de Nederlandse codes worden vastgelegd.</p> <p>In z'n algemeenheid geldt dat zaken die in de NC RfG reeds dwingend geregeld zijn, niet nogmaals of afwijkend in de Nederlandse codes zullen worden geregeld. De NC RfG is immers een direct werkende EU Verordening. Alleen de uitwerking van de zogeheten niet-limitatieve eisen uit de NC RfG zal in de Nederlandse codes worden opgenomen.</p> <p>Ook ons is niet bekend waarvoor de categorisering uit de NC RfG in de toekomst nog meer gebruikt zou kunnen worden, anders dan in de GL SO en de NC ER.</p>
<p>Alvorens VEMW kan aangeven of zij zich kan vinden in de voorgestelde waarden is meer informatie nodig. VEMW zou graag zien dat ook eisen uit de andere Europese codes worden betrokken bij de totstandkoming van het voorstel voor de Nederlandse maximumcapaciteitsdrempelwaarden. VEMW verzoekt dan ook de landelijke netbeheerder om in het voorstel inzichtelijk te maken hoe de eisen uit de andere Europese codes zich verhouden tot de huidige Nederlandse codes. Dit ontbreekt op dit moment bij de tekst 'consequenties van het voorstel voor aangeslotenen'.</p>	<p>De maximumcapaciteitsdrempelwaarden die op grond van de NC RfG worden vastgesteld, worden ook gebruikt in de GL SO en de NC ER. Deze beide verordeningen zijn nog niet gepubliceerd. Ons oordeel over de impact daarvan moeten we dus baseren op de versie die het resultaat is van de stemming door de lidstaten in het ECBC. Naar aanleiding van dit commentaar is in het voorstel de tekst onder het kopje "consequenties..." uitgebreid met een nadere analyse van de GL SO en de NC ER op dit punt.</p>
<p>Aangezien er in de NC RfG ook staat beschreven dat het spanningsniveau waarop elektriciteitsproductie-eenheden zijn aangesloten bepalend is vraagt VEMW zich af hoe dat zich verhoudt met de huidige Nederlandse codes. Er is in de huidige Nederlandse codes namelijk een onderscheid tussen elektriciteitsproductie-eenheden aangesloten op laag-, midden- en hoogspanningsnetten.</p>	<p>In de Nederlandse codes zijn twee spanningsniveaus relevant voor de categorisering van productie-eenheden, namelijk de grens tussen LS en MS (1 kV) en de 110 kV-grens. De grens tussen MS en HS (35 kV) speelt in de Nederlandse codes geen rol bij de categorisering van productie-eenheden. De eerstgenoemde grens komt in de NC RfG niet voor.</p>
<p>Uit het geconsulteerde voorstel blijkt onvoldoende waarom in de Nederlandse tekst wordt afgeweken van het Europese voorstel. Hoe verhouden zich bijvoorbeeld de huidige eisen voor elektriciteitsproductie-eenheden aangesloten op 110 kV zich met de Europese eisen voor type D elektriciteitsproductie-eenheden?</p>	<p>Hier lijkt VEMW te doelen op de C/D-grens, waar de NC RfG de ruimte biedt om die op max 75 MW te stellen, terwijl wij 60 MW voorstellen. Onze keuze voor 60 MW is ingegeven door de overweging dat daarmee wordt aangesloten bij de huidige in de NL-codes vastgelegde grens van 60 MW. De eisen uit de NC RfG voor categorie D sluiten goed aan bij de eisen uit de Systemecode elektriciteit voor eenheden groter dan 60 MW. Voor de niet-limitatieve eisen moet dit uiteraard nog nader uitgewerkt worden, maar ook daarvoor geldt voor ons als uitgangspunt dat we, waar de NC RfG daar ruimte toe biedt, we zo goed mogelijk willen aansluiten bij de eisen uit de bestaande NL-codes.</p>
<p>Elektriciteitsproductie-eenheden van 1 MW of groter die zijn aangesloten op een net met een spanningsniveau van 110 kV of hoger worden straks volgens het Nederlandse voorstel ingedeeld in categorie D. Een kleine elektriciteitsproductie-eenheid aangesloten op het landelijke hoogspanningsnet zou aan de hoogste set eisen uit de NC RfG moeten voldoen maar ook aan de eisen uit de andere codes die gelden voor type D eenheden. VEMW vraagt zich af of dat wenselijk en haalbaar is. VEMW verzoekt de landelijke netbeheerder om de verschillen inzichtelijk te maken en om na te gaan in hoeverre het mogelijk is om van de bepaling, dat een eenheid groter dan 1 MW maar aangesloten op 110 kV of hoger altijd type D is, af te wijken.</p>	<p>Dit geldt zelfs voor eenheden kleiner dan 1 MW. Te denken valt aan bijvoorbeeld een grootschalige industriële installatie, niet zijnde een GDS, die op 150 kV-niveau is aangesloten op het openbare net en waarbinnen de kantoorgebouwen op laagspanningsniveau worden voorzien van zonnepanelen. Overigens maakt de 110 kV grens geen onderdeel uit van ons voorstel voor de maximumcapaciteitsdrempel-waarden. Deze grens wordt door de NC RfG hard voorgeschreven. Het is inderdaad de vraag of het realistisch is van dergelijke productie-eenheden te verwachten dat ze voldoen aan de eisen voor type D. Voor deze situatie kent de NC RfG de mogelijkheid om een afwijkingsverzoek in te dienen bij de relevante systeembeheerder (NC RfG art. 62). De criteria daarvoor dienen door de toezichthouder te worden gespecificeerd en uiterlijk 14 februari 2017 te worden gepubliceerd (NC RfG art. 61).</p>
<p>Samenvallen grens C en D units In het consultatiedocument wordt gevraagd of het wenselijk wordt geacht dat de ondergrenzen voor type C en D samenvallen op 50 MW in plaats van afzonderlijke ondergrenzen van 50 MW voor type C en 60 MW voor type D. Aangezien het niet, of onvoldoende inzichtelijk is welke gevolgen de indeling in een bepaalde categorie in de toekomst zal hebben voor bestaande eenheden is het voor VEMW niet goed te beoordelen of het</p>	<p>Voor de toepassing van de SO GL en de NC ER is alleen de A/B-grens en de B/C-grens relevant. De voorschriften voor installaties van type C en van type D zijn in deze beide beoogde EU Verordeningen identiek. Zie daarvoor de aanvulling in het voorstel onder het kopje "consequenties ...". Met andere woorden: voor de toepassing van de GL SO en de NC ER maakt het geen verschil of de ondergrens van C en D samenvallen of juist niet.</p>

Bijlage 2 Resultaat van de consultatie zoals bedoeld in artikel 10 van de NC RfG

<p>wenselijk is om deze categorieën samen te laten vallen. Als uit het voorstel blijkt dat de consequenties die voortvloeien uit de andere codes (m.n. de NC ER en de SOGL) geen nieuwe of aanvullende eisen of administratieve verplichtingen veroorzaken voor installaties groter dan 50 MW en kleiner dan 60 MW dan is samenvoeging te overwegen vanuit het oogpunt van een doelmatige en toegankelijke regelgeving. Echter zoals eerder beschreven is dat zonder analyse van de bepalingen uit andere Europese codes niet mogelijk.</p>	
<p>Specifieke eisen voor ingebede elektriciteitsproductie-eenheden op industriële locaties Uit de NC RfG blijkt dat er speciale eisen en voorwaarden gelden voor in netwerken van industriële locaties ingebede elektriciteitsproductie-eenheden. Dit staat beschreven in artikel 6 lid 3 van de NC RfG: <i>Wat de in netwerken van industriële locaties ingebede elektriciteitsproductie-eenheden betreft, hebben de eigenaren van elektriciteitsproductie-installaties, systeembeheerders van industriële locaties en relevante systeembeheerders waarvan het netwerk gekoppeld is aan het netwerk van de industriële locatie, het recht overeenstemming te bereiken over de voorwaarden voor ont koppeling van dergelijke productie-eenheden in combinatie met hun kritische belastingen die de productieprocessen veiligstellen, van het netwerk van de relevante systeembeheerder. Uitoefening van dit recht wordt gecoördineerd met de relevante TSB.</i> Deze bijzondere productie-eenheden hebben volgens de NC RfG het recht overeenstemming te bereiken over de voorwaarden voor ont koppeling. Voor industriële gebruikers is dit recht op het 'in eilandbedrijf' gaan van zeer groot belang. Op die manier kunnen zij hun eigen processen beschermen, milieuschade voorkomen en kan kostbaar productieverlies of grote schade aan installaties worden voorkomen. VEMW ziet graag dat dit recht expliciet wordt opgenomen in de Nederlandse codes tegelijkertijd met de vaststelling van de maximumcapaciteitsdrempelwaarden.</p>	<p>In de NL-codes kennen we thans ook reeds enkele vergelijkbare bepalingen, waarbij in industriële processen geïntegreerde elektriciteitsproductie is vrijgesteld van bepaalde verplichtingen. Bijvoorbeeld ScE 2.1.4 m.b.t. de primaire reactie. Voor de ont koppeling van productie kennen we in de NL-codes een dergelijk recht niet. Dit recht is echter in de NC RfG dwingend opgeschreven. Het is niet nodig dit nogmaals in de NL-codes vast te leggen. De in de NC RfG bedoelde "bereikte overeenstemming" kan uiteraard niet in de NL-codes worden vastgelegd, omdat dat een aansluiting-specifieke aangelegenheid is.</p>
<p>Wij verzoeken u bij de verdere besluitvorming inzake de voorstellen voor maximumcapaciteitsdrempelwaarden voor elektriciteitsproductie-eenheden van de types B, C en D uitdrukkelijk rekening te houden met onze opmerkingen. Vanzelfsprekend zijn wij beschikbaar voor het verschaffen van een nadere (mondellijng) toelichting.</p>	<p>Wij zijn VEMW erkentelijk voor de genomen moeite om een zienswijze in te dienen. Wij vertrouwen erop dat deze zienswijze en onze reactie daarop bijdraagt aan een beter begrip van de NC RfG en in het bijzonder de kwestie van de maximumcapaciteitsdrempelwaarden.</p>

Bijlage 3 Relevante passage uit het verslag van de bijeenkomst van het Gebruikersplatform elektriciteits- en gasnetten, gehouden op 12 januari 2017

Van **Gebruikersplatform Elektriciteits- en gasnetten (GEN)**

Datum 12 januari 2017

Plaats NVDE, Bezuidenhoutseweg 50, Den Haag

Voorzitter

Secretaris

Aanwezig *Namens de representatieve organisaties:*

VEMW:

VMNED:

NVDE:

E-NL:

LTO Glaskracht:

PAWEX:

VGN:

Namens de gezamenlijke netbeheerders:

NBNL:

GTS:

TenneT:

Afwezig

COGEN, Consumentenbond, EFET, FME-CWN, NWEA,
UNETO-VNI, VA, VEDEK, Vereniging Eigen Huis, VGGP,
VNCI, VNO-NCW en VOEG

[...]

3. Conceptcodewijzigingsvoorstel generatorgrenzen (D-16-8539)

TenneT geeft een toelichting. TenneT heeft het voorstel op een aantal punten van een extra toelichting voorzien. Dat concentreert zich op de interactie met andere Europese codes. TenneT geeft aan dat ACM onderscheid maakt in *vaststellen* en *goedkeuren*. Een door ACM goedgekeurd document blijft van de opsteller. Een vastgesteld document wordt een ACM-document. ACM stelt Nederlandse codes vast. Bij de Europese codes is in de meeste gevallen sprake van goedkeuren. ACM beraadt zich nog of een goedkeuringsbesluit in het kader van een EU-Verordening gecombineerd kan worden met een vaststellingsbesluit voor een NL-codewijziging op grond van de Elektriciteitswet 1998.

De **voorzitter** concludeert dat het voorstel in de huidige vorm met unanieme instemming naar ACM kan worden gestuurd.